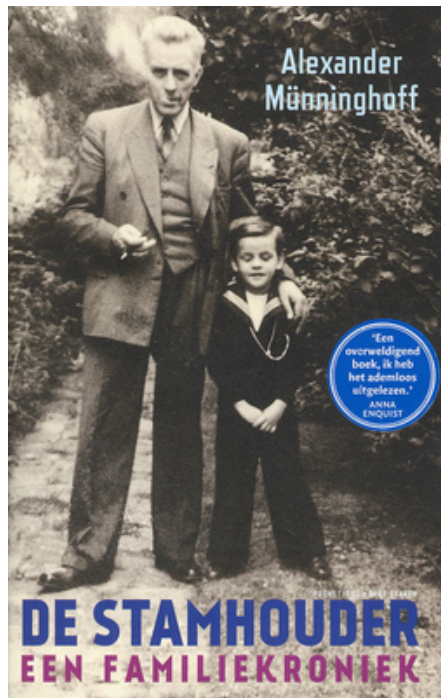

De stamhouder

Alexander Munninghoff

Download now

Read Online ➞

De stamhouder

Alexander Münninghoff

De stamhouder Alexander Münninghoff

Ik ben geboren op 13 april 1944 in Posen, een oude Poolse stad die eeuwenlang Pozna werd genoemd. Maar toen ik er geboren werd, te midden van bombardementen die het einde der tijden leken aan te kondigen, was dit Posen een Duitse stad vanwaaruit Hitler-Duitsland zijn Heerestruppen naar de Sovjet-Unie had gestuurd en die nu de verminkten, de gewonden, de doden en een onafzienbare stoet vluchtelingen terugkreeg. Mijn familie had deel aan dat drama. Over hen gaat dit boek. En over de gevolgen van de oorlog. Over een sluwe grootvader, die op spectaculaire wijze een van de rijkste mensen van Letland was geworden, maar twee dagen voordat de oorlog uitbrak met zijn Russische vrouw en vier kinderen, met achterlating van al zijn bezittingen, moest vluchten naar Nederland. Over een naïeve vader, die aan het Oostfront, in het uniform van de Waffen ss, uit idealisme tegen de Sovjets vocht en vervolgens in Nederland ten onder ging. Over een moeder, die na de scheiding naar Duitsland vluchtte en mijn moeder niet mocht zijn. En over mij, de kleinzoon, de zoon, de stamhouder.

De stamhouder Details

Date : Published October 2014 by Prometheus Bert Bakker

ISBN : 9789035142268

Author : Alexander Münninghoff

Format : Hardcover 320 pages

Genre : History, Biography, Nonfiction

 [Download De stamhouder ...pdf](#)

 [Read Online De stamhouder ...pdf](#)

Download and Read Free Online De stamhouder Alexander Münninghoff

From Reader Review De stamhouder for online ebook

Marjet says

Als De stamhouder van Alexander Münninghoff fictie geweest zou zijn, zou ik als lezer waarschijnlijk gezegd hebben: ‘Hoe verzint ie het, dit is over the top, mijnheer Münninghoff heeft een rijke fantasie.’

De stamhouder is echter het autobiografische verhaal van zijn eigen familie. Hoewel geeneen noot de tekst verantwoord, ga ik er vanuit dat er geen woord gelogen is. Dat komt in de eerste plaats door de pakkende, afstandelijk luchtige schrijfstijl. Münninghoff is een rasverteller, zo heb ik ook mogen constateren door het beluisteren van een paar interviews, die hij na verschijnen van de familiechroniek heeft gegeven. De schrijver oordeelt eigenlijk nauwelijks over het gedrag van zijn grootouders, vader en moeder, stiefmoeder en ooms en tantes. Dat mag je als lezer zelf doen en dat levert soms uitroepen op als ongelooflijk, wat een intriges, wat een schoft, onbegrijpelijk dat iemand zo kan zijn, en wat dies meer zij.

Alles wat je een kind niet toewenst, overkomt deze auteur. Het jochie, dat Bully wordt genoemd, is de eerste kleinzoon en stamhouder. Hij wordt vereerd door zijn grootvader, stevast de oude heer genoemd. Een man met een scherp zakelijk instinct, voor de oorlog puissant rijk geworden, die over lijken gaat als het moet, en menigmaal dankzij het illegale circuit en met geld het nodige gedaan weet te krijgen. Zijn oudste zoon Frans vecht in WOII als SS'er in Rusland aan het front, en na de oorlog moeten alle illegale zeilen worden bijgezet om Frans uit handen van de justitie te houden.

Frans is in alle opzichten een loser, mede door zijn opvoeding verpest. Omdat hij vooral met zichzelf bezig is, heeft hij weinig oog voor zijn zoon, de auteur. Zijn oorlogsverleden en de drang rijker te worden dan zijn eigen vader, wat hem van geen kanten lukt, integendeel, is belangrijker. Met zijn moeder, Wera, heeft Münninghoff een veel ingrijpendere relatie, tot hij als zevenjarig jochie wordt ontvoerd door zijn grootvader en hij vervolgens zijn moeder achttien jaar niet meer ziet.

In feite is deze familiechroniek het relaas over Frans Münninghoff, de vader van de auteur. Het verhaal beschrijft de relatie met die hij met zijn vader, de oude heer heeft en uiteindelijk gaat het verhaal ook over de relatie, die de auteur met zijn vader Frans heeft, al is daar weinig relatie te bespeuren en juist dat maakt deze familiechroniek in zijn geheel zo schrijnend.

Albert Reinink says

Een koning van een boek. Een familiegeschiedenis met veel geweld en drama, verteld op een liefdevolle maar niet sentimentele en bijzonder vlotte manier.

Iwan says

Vanaf nu ben ik voorzichtiger met het aanschaffen van dit soort waargebeurde familieromans. Voor mij blijft het vooral een chronologische vertelling van heftige romanwaardige gebeurtenissen.

Dat komt door het gebrek aan dialoog. Ik heb het sterke vermoeden dat de schrijver, in het dagelijks leven journalist, de waarheid geen geweld wilde aandoen door dialogen te verzinnen. In het deel waarin hij de jeugd en het SS-leven van zijn vader Frans beschrijft, mis ik de dialoog het sterkst.

====

Tijdens het lezen van dit boek krijg ik zo nu en dan de behoefte om mijn neus dicht te knijpen en de tekst met een Polygoonjournaalachtige stem vastberaden, hardop voor te lezen. Dat is geen grap maar de zwakke plek van deze roman. Het verhaal is sterk en de personages hebben zeker romanpotentie maar het is met een jaren-50-pen beschreven.

Druk je neusvleugels maar eens bij elkaar en lees deze passage maar eens hardop voor: 'In een uiterste poging, waarbij de Oude Heer het jezuïetennetwerk van Kofschoten te hulp roept, slagen Wim en Marie erin hun neef op het Stedelijk Gymnasium in Maastricht geplaatst te krijgen, al gaat dat allerm minst van een leien dakje.'

Yves Bekaert says

Ik ben een liefhebber van biografieën en hoewel hier sprake is van een familiechroniek is 'De Stamhouder' autobiografisch en gebaseerd op feiten en familie verhalen. En hoe. Het leven van de Münninghoff's geeft een zeer indringend beeld hoe persoonlijke levens getekend worden door de ontwikkelingen in Europa in de twintigste eeuw en hoe de afzonderlijke familieleden daar ieder voor zich inhoud aan hebben gegeven. 'De Stamhouder' heb ik ademloos zitten lezen en ben ik door het lezen ervan me nog eens bewust geworden van het feit hoe de geschiedenis invloed kan hebben op het persoonlijke leven van mensen.

Irma Maes says

Alexander Münninghoff is erin geslaagd om zijn familie verhaal op een bijzondere manier te verwoorden. Hij neemt je mee in zijn wereld en het laat je niet meer los. Het geeft tevens een goed beeld van de dilemma's die velen in de oorlog hebben gehad en laat zien dat goed niet altijd absoluut goed is en slecht niet altijd absoluut slecht. Hierdoor krijg je meer begrip voor keuzes die toen gemaakt zijn. Kortom een prachtig genuanceerd verhaal, zeker het lezen waard!

Maria says

Interessante en nogal roerige familiegeschiedenis opgetekend uit feiten en familie verhalen. Historische gebeurtenissen met een erg persoonlijke invalshoek.

De familie en wat er allemaal mee gebeurt is best complex.

Alexanders opa, 'de Oude Heer', was een Nederlandse zakenman die fortuin had gemaakt in Letland. Hij stuurt zoon Frans (Alexanders vader), naar Nederland om te studeren. Frans haat het daar en verzet zich tegen het Nederlander zijn. Eind 1939 vlucht de familie uit angst voor de bolsjewieken terug naar Nederland. Frans sluit zich daar aan bij de Waffen SS. Hij was idolaat van Duitsland (niet van Hitler) en zag de Duitsers als bondgenoten om de familiebezittingen in Letland terug te kunnen krijgen. Als een geestelijk wrak kwam

hij uiteindelijk uit de oorlog. En dat kwam eigenlijk nooit meer goed.

In 1944 is inmiddels Alexander geboren en groeit op in een uitzonderlijke omgeving.

‘Zo groeide ik op als een jongen met geheimen: over mijn vader in de oorlog, over mijn armlastige moeder die met mijn onechte zusje in Duitsland woonde, over mijn streng katholieke grootvader en diens duistere activiteiten, over mijn ontvoering, over dat we onderling nog steeds het liefst Duits spraken. Allemaal zaken die een ongedwongen omgang met mijn Nederlandse leeftijdgenoten belemmerden en er de oorzaak van waren dat ik au fond een teruggetrokken, eenzaam bestaan leidde. Ik wist dat er op allerlei terreinen een groot verschil bestond tussen de levenswijze en de achtergrond van onze familie en die van de ons omringende Nederlanders, en dat was voor mij voldoende om af te zien van vriendjes die ik bij mij thuis zou moeten uitnodigen.’

Münninghoff beschrijft persoonlijke en zakelijke verwickelingen in en om de familie. En dat zijn er bizar veel. Spionage, smokkel, buitenechtelijke relaties, pesterijen en veel, héél veel gekonkel. Grootvader heeft belangrijke, ook internationale contacten en kan altijd van alles regelen vaak op een obscure manier.

Münninghoff is natuurlijk journalist maar het boek leest als een roman. Het is een aangrijpend en onthutsend verhaal en boeiend geschreven maar toch kan ik er niet helemaal enthousiast over zijn. Of misschien was ik alleen geïrriteerd door de onsympathieke personages...

Paul Saanen says

Een ongekend familiedrama met veel te veel zijpaden en niet ter zake doende informatie en namen waardoor het verhaal heel rommelig wordt en het lezen af en toe doorbijten is. Door het beschrijvende karakter van de familiegeschiedenis blijft het verhaal te afstandelijk en wordt weinig emotie opgeroepen.

Eline Rootsaert says

"Hoeveel fantasie je ook hebt, dit kan geen mens bedenken", schrijft recensent Chris van der Heijden van de De Groene Amsterdammer en inderdaad "De Stamhouder" is een ongelooflijk epos, onwaarschijnlijk complex en gelijk onnoemelijk knap geschreven.

Alexander Münninghof sleept ons mee naar het Oude Europa, loodst ons door wereldoorlogen en eindigt de kroniek van de familie Münninghof met het overlijden van zijn moeder in 1999.

De Stamhouder is een groots boek en verdient de Gouden Boekenuil, de AKO én de LIBRIS.

Jasper says

Het moet mij toch even van het hart, vandaar deze blog. Wat heeft Alexander Münnighof met de stamhouder een mooi, ontroerend en eerlijk boek geschreven. Ik ben echt niet de enige die dat vindt. Niet voor niets kreeg deze familiechroniek in 2015 de Libris geschiedenisprijs.

Het boek vertelt de geschiedenis van drie generaties Münninghof. Van zijn opa, via zijn vader eindigt het verhaal uiteindelijk bij de kleine Alexander. In 1944 geboren in Polen als zoon van een Nederlandse SS-soldaat, maar voor het verhaal misschien nog wel belangrijker. Oudste zoon van de oudste zoon en daarmee de stamhouder. Meer dan genoeg reden voor opa Münninghof om zich actief te bemoeien met het leven van de dan nog jonge Alexander. En jammer genoeg voor de kleine Alexander is zijn opa niet bepaald een doorsneeman. Hij is een entrepreneur met een gigantisch, Europees netwerk. Een man ook die niet alleen gewend is zijn zin te krijgen, maar ook om er zelf alles aan te doen om de werkelijkheid te beïnvloeden. Wat er uiteindelijk toe leidt dat Alexander zo'n 30 jaar van zijn leven geen contact heeft met zijn moeder en terechtkomt in een huwelijk waarin zijn vader en zijn nieuwe vrouw veel van zichzelf en elkaar, maar een stuk minder van hem houden. Waarin hij wekelijks zijn vader zichzelf kapot ziet zuipen terwijl de oud SS-man Alexander vertelt over zijn brute oorlogservaringen.

Om half tien 's ochtends begon ik te lezen en om 18.00 uur sloeg ik de laatste bladzijde om. Het is lang geleden dat een schrijver mij zo wist te raken met een boek. Het gevoel wat bij mij overheerste na die laatste bladzijde was er een van medelijden. Hoe is het mogelijk dat iemand een jeugd meemaakt waarin eenzaamheid zo de boventoon voert. Op geen enkele manier wordt het belang van het kind gezien, laat staan dat mensen bereid zijn over hun eigen schaduw heen te stappen door dat belang centraal te stellen. Een andere tijd en een andere mores, maar daarom niet minder tragisch.

Jacques Thielen says

Onvoorstelbaar dat zoveel geschiedenis en gebeurtenissen passen in een familie. Het boek geeft tevens een goed beeld van de wereldgeschiedenis in haar heftige periode van rond en na de tweede wereldoorlog. Mooi boek en goed geschreven.

Ingrid says

Ik snap dat dit boek niet iedereen zal aanspreken. Ik vond het 3,5 sterren waard. Ik hou van levensgeschiedenissen en deze vond ik interessant. De karakters hoeven niet zo uitgediept te worden omdat het vertellen van een levensgeschiedenis een ander doel heeft dan een roman. Een paar familieleden zijn zo onsympathiek dat je met een boogje om ze heen zou lopen. Toch is het belangrijk om ook deze geschiedenis niet verloren te laten gaan.

Kaat V says

De Stamhouder is Alexander Münninghoff

Zo begint het boek van Alexander Münninghoff en je waant je vanaf zijn eerst al in boek dat niet zou misstaan op de plank 'fictie'. Geheim agenten, wapensmokkel, ontvoering, ontrouw, intriges het is ongelooflijk wat er op die drie generaties is gebeurd. Een gezin in Nederland met een zoon die aansluit bij de SS (de vijand), terwijl de vader dan weer samenwerkt met de geallieerden. Een zakenimperium over verschillende landen dat uiteindelijk oorlog niet zal overleven, ondanks het zakentalent van de vader. Vrouwen komen en gaan, oorlogen ontstaan en eindigen, maar ... de stamhouder blijft bestaan. De bloedlijn.

Ik heb het boek gelezen naar aanleiding van een interview met Münninghof in Touché (radio 1), dat je hier kan beluisteren.

5 redenen om De Stamhouder te lezen

Als je meer wil lezen over de complexiteit van familie en de invloed van familiebanden op je identiteit. Of je van hen houdt of je haat hen, ze bepalen voor een groot stuk je levensgeschiedenis.

Over de invloed van de oorlog op het alledaagse leven, hier van rijke ingeweken Nederlanders

Wat omging achter de schermen van de oorlog : hoe er gesjoemeld is en de oorlog clandestiene economische mogelijkheden bood, tot zelfs na het eind van de oorlog, je leest er hoe ze 'reisorganisaties' hebben om ex-SS-ers naar Zuid-Amerika te loodsen.

Het boek is spannend en goed geschreven

... omdat je het niet voor mogelijk houdt dat dit echt is gebeurd.

Jerobeam says

Een mooi boek over een bijzondere familie. Opa vertrok vanuit Laren naar Letland, trouwde een Russische gravin en maakte zijn fortuin. Aan het begin van de Tweede Wereldoorlog nam hij zijn gezin mee terug naar Nederland, op de vlucht voor de Sovjets. Zijn zoon, vader van de auteur had zich inmiddels aangesloten bij de Waffen SS en vocht aan het Oostfront.

In de nasleep werd Alexander Münninghoff als kleine jongen twee keer ontvoerd, eerst door zijn moeder, daarna door zijn vader Frans. Deze laatstgenoemde was minder handig dan opa en kreeg verschillende keren te maken met oplichters.

Een stoet van kleurrijke figuren komt voorbij, tegen het decor van de woelige geschiedenis van het Europa van de twintigste eeuw. Het verhaal blijft boeien, al is Alexander Münninghoff geen groot stilist. Hij maakt vaak gebruik van gemeenplaatsen, zoals 'Intussen pakten zich zeer donkere wolken samen boven het hoofd van mijn vader.' Maar dit hindert niet, puur vanwege de inhoud.

Hoewel moeilijk is te zeggen in hoeverre de schrijver het verhaal heeft geromantiseerd (hij beschrijft scènes die onmogelijk vastgelegd hebben kunnen worden alsof hij er zelf bij was) is *De stamhouder* te beschouwen als een belangrijke vastlegging van *oral history* en boven alles als een meeslepende familiechroniek.

Martine Letterie says

Interessante familiegeschiedenis. De achtergrond van deze familie is bijzonder, en daarom alleen is het boek de moeite van het lezen waard. Gelukkig is het ook nog heel goed geschreven. Toch miste ik nog iets, wie is Alexander uiteindelijk zelf geworden?

Guido says

In elke familie sluimeren wel geheimen, kleine en grotere, en als die families dan samenkomen en er zwaar getafeld en - vooral - te veel gedronken is, komen die geheimen in flarden en brokstukken wel eens bovendrijven. Bij de familie Münninghoff is het niet anders. Alleen is het bij hen allemaal “iets” spectaculairder en “iets” extremer dan in een doorsnee familie.

In ‘De stamhouder’ reconstrueert Alexander Münninghoff (Poznan, 1944) de geschiedenis van drie generaties. “Over hen gaat dit boek. Over een sluwe grootvader, die op spectaculaire wijze een van de rijkste mensen van Letland was geworden, maar twee dagen voordat de oorlog uitbrak met zijn Russische vrouw en vier kinderen, met achterlating van al zijn bezittingen, moest vluchten naar Nederland. Over een naïeve vader die aan het oostfront, in het uniform van de Waffen-SS, uit idealisme tegen de Sovjets vocht en vervolgens in Nederland ten onder ging. Over een moeder, die na de scheiding naar Duitsland vluchtte en mijn moeder niet mocht zijn. En over mij, de kleinzoon, de zoon, de stamhouder.”

En al heb ik het niet zo voor autobiografieën, voor ‘De stamhouder’ maak ik graag een uitzondering. Dat heeft te maken met de boeiende achtergrondinformatie (over de Baltische staten, over Nederland in de periode voor, tijdens en na de tweede wereldoorlog), en met de beheerste journalistieke stijl van de auteur. Maar ook en vooral met de heel concrete peripetieën van deze specifieke familie: werkelijk hallucinant.

‘De stamhouder’ verscheen in 2014, werd in één jaar tijd dertien keer herdrukt, en werd in 2015 bekroond met de Libris Geschiedenis Prijs. Voor de liefhebbers van literaire non-fictie: absoluut een aanrader.
